
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ 2021 – 2027»

Το νέο πρόγραμμα στήριξης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας επιχειρήσεων μέσω της καινοτομίας, για τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης

Το νέο Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Χώρας.

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης.

Το Πρόγραμμα είναι το εργαλείο υλοποίησης της **στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης** που συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων. Το Πρόγραμμα εναρμονίζεται, επίσης, με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για τον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, προωθώντας παρεμβάσεις και επενδύσεις που συνεισφέρουν στους στόχους που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της Ελληνικής Οικονομίας κατά την ΠΠ 2021 - 2027, θα χρειαστούν ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες στήριξης, με στόχο να καλυφθεί όλο το εύρος των αναγκών των επιχειρήσεων σε επίπεδο πληροφόρησης, ενίσχυσης συνεργασιών, ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών προτύπων και εύρεσης τεχνολογικών, ανθρώπινων και επενδυτικών πόρων. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στόχος του Προγράμματος είναι η μετατροπή των ελληνικών επιχειρήσεων από εσωστρεφείς σε εξωστρεφείς. Η ανασύνταξή τους είναι σημαντική για την επαναφορά τους ως μοχλού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 είναι συμπληρωματική με τις παρεμβάσεις του REACT-EU (που θα χρηματοδοτήσει βραχυπρόθεσμα μέτρα στην αγορά εργασίας, υγεία και στήριξη των ΜΜΕ με ρευστότητα και υποστήριξη φερεγγυότητας, επενδύσεις στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση) και με τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας RRF (που θα χρηματοδοτήσει μεταρρυθμίσεις και μακροπρόθεσμες επενδύσεις για την παραγωγικότητα και ανθεκτικότητα της οικονομίας).

Η στρατηγική του **Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027** οργανώνεται σε τρεις βασικούς άξονες επενδύσεων στο πλαίσιο των αντίστοιχων Ταμείων :

1. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (ΕΤΠΑ)
2. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (ΕΤΠΑ)
3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού (ΕΚΤ+)

1. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (ΕΤΠΑ)

Η προώθηση του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με κεντρικές εθνικές προτεραιότητες που αποτελούν η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας και η στενότερη διασύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία.

A. Έρευνα και Καινοτομία

Οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν στη δημιουργία συνθηκών και στήριξη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της **βιομηχανικής έρευνας, τη μεταφορά τεχνολογίας, τη βιομηχανοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας**, της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στους κλάδους Ευρωπαϊκής και Εθνικής προτεραιότητας. Βάση της ανάπτυξης θα είναι οι δυναμικοί κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας που προκύπτουν από την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ).

Έμφαση θα δοθεί, επίσης, στην ανάπτυξη οικοσυστημάτων καινοτομίας, με στόχους αριστείας και **μεσο-μακροπρόθεσμης προοπτικής βιώσιμης ανάπτυξης**, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μετασχηματισμού και της ψηφιοποίησης.

B. Ψηφιακός μετασχηματισμός

Βασική επιδίωξη, είναι η **προσαρμογής της Ελληνικής Βιομηχανίας και των μικρο- μεσαίων επιχειρήσεων στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης**, με τη στήριξη της ανάπτυξης και υλοποίησης κατάλληλων σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού. Στόχο αποτελεί η μεταστροφή της αλυσίδας αξίας των ΤΠΕ προς μία εξωστρεφή, καινοτόμα, αναγνωρίσιμη και διατηρήσιμη κρίσιμη μάζα ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, ικανών να δημιουργήσουν καινοτόμα επιχειρηματικότητα ή/και, **να εισάγουν τις επιχειρήσεις των λοιπών τομέων, στις παγκόσμιες, ψηφιακές, αλυσίδες αξίας**. Υψηλή προτεραιότητα αποτελούν οι επενδύσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων των επιχειρήσεων του τουρισμού, του σύγχρονου πολιτισμού και της εφοδιαστικής αλυσίδας), **καθώς και την τεχνολογική και οργανωτική τους αναβάθμιση**, με στόχο την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και την είσοδο σε (νέες) διεθνείς αγορές.

Γ. Μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις

Βασική επιδίωξη είναι να βελτιωθεί η **θέση της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές**, μέσα από τη λειτουργική ευελιξία και απόδοση των επιχειρήσεων, μεγαλύτερες ταχύτητες παραγωγής και την οργάνωση συνεργασιών και νέων επιχειρηματικών προτύπων σε έξυπνες αλυσίδες αξίας. Στόχος είναι η αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, η μεγέθυνση της μεταποίησης, η διασύνδεση με διεθνείς αγορές, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Ενδεικτικά επιδιώκονται τα ακόλουθα:

- Στήριξη Παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία, τεχνολογική προσαρμογή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη στροφή σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες και προϊόντα
- Ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών
- Ενίσχυση της νέας / νεοφυούς επιχειρηματικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Αναβάθμιση και ποιοτικός εκσυγχρονισμός του τουριστικού προϊόντος
- Υποστήριξη της ανάπτυξης/υιοθέτησης καινοτομιών
- Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας και δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος
- Ενθάρρυνση cluster ή/και συνεργασιών MME μεταξύ τους ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις
- Ανάπτυξη / Αναβάθμιση δομών / μηχανισμών στήριξης επιχειρηματικότητας

Δ. Ανθρώπινο δυναμικό

Επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών σε **δεξιότητες στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της έξυπνης εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού**

μετασχηματισμού, με παρεμβάσεις που αναβαθμίζουν και πιστοποιούν τις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού σε οριζόντιες (Industry 4.0 και ενδεχομένως στη πράσινη οικονομία), αλλά και κλαδικές εξειδικεύσεις ιδίως στους κλάδους υψηλής προτεραιότητας.

Ειδικότερα, οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- Προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων
- Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις

2. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (ΕΤΠΑ)

Στο πλαίσιο των επενδύσεων των δύο Ταμείων, το Πρόγραμμα κατευθύνεται προς τη **μέγιστη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων**. Τόσο η ενίσχυση παραγωγικών ή/και καινοτομικών επενδύσεων ΜΜΕ καθώς και μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης όσο και κάποιες από τις δράσεις πρόσβασης στην απασχόληση μπορούν να χρησιμοποιούν μεμονωμένα ή σε συνδυασμό τα παρακάτω χρηματοδοτικά εργαλεία:

- Χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου και επιμερισμού κινδύνου
- Ανακυκλούμενη χρηματοδότηση: Δάνεια και εγγυήσεις με ευνοϊκούς όρους
- Φορολογικές επιστροφές, εφόσον επιτυγχάνονται οι στόχοι απόδοσης
- Εγγυήσεις σε τράπεζες για δάνεια, καλύπτοντας τμήμα του κινδύνου της επένδυσης.
- Χρηματοδότηση συν-επένδυσης για ωριμότερες επενδύσεις επέκτασης και ανάπτυξης παραγωγής, κ.λπ.
- Υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας των ΜμΕ (μέσω επιστρεπτέας προκαταβολής αγοράς, Ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, Ασφάλιση συναλλαγματικού κινδύνου κλπ)

3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού (ΕΚΤ+)

Με τις παρεμβάσεις στο πλαίσιο αυτό θα υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) μέσω προσπάθειας ανάπτυξης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες, με απώτερο στόχο τη δημιουργία διατηρήσιμων θέσεων απασχόλησης. Στόχος είναι επίσης η στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων έτσι ώστε να μεταβούν στα νέα δεδομένα της εποχής, μέσω παρεμβάσεων ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων στην αλλαγή. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, θα υποστηρίξει τον αναπροσανατολισμό των επιχειρήσεων προς νέες αγορές, τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και υψηλή προστιθέμενη αξία. Επίσης, θα ενεργοποιηθούν δράσεις και εργαλεία που μπορούν να αξιοποιούνται από επιχειρήσεις που αναζητούν κατευθύνσεις σε θέματα, ανάπτυξης καινοτομίας, τεχνολογίας, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, στρατηγικής πληροφόρησης

Συνολικά, το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» -με χρηματοδοτικό κονδύλιο ύψους **περίπου 3,9 δις €** Δημόσια Δαπάνη, εκ των οποίων τα 3,1 δις € προέρχονται από κοινοτικούς πόρους των Ταμείων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ- θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας και των ανθρώπινων δεξιοτήτων. Με ένα ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα μέσα από δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία, τα έργα /δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 αναμένεται να καλύψουν τις διαρθρωτικές υστερήσεις της ελληνικής οικονομίας.